

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

P8_TA(2016)0047

Proces integracji Kosowa z Unią Europejską

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lutego 2016 r. w sprawie sprawozdania za 2015 r. w sprawie Kosowa (2015/2893(RSP))

(2018/C 035/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając konkluzje prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach w dniach 19–20 czerwca 2003 r. dotyczące perspektywy przystąpienia państw Bałkanów Zachodnich do Unii Europejskiej,
- uwzględniając decyzję Rady z dnia 22 października 2012 r. w sprawie upoważnienia Komisji do rozpoczęcia negocjacji dotyczących umowy ramowej z Kosowem w sprawie uczestnictwa w programach unijnych,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 28 czerwca 2013 r., w których przyjęto decyzję upoważniającą do rozpoczęcia negocjacji w sprawie układu o stabilizacji i stowarzyszeniu między Unią Europejską a Kosowem,
- uwzględniając Pierwsze porozumienie w sprawie zasad regulujących normalizację stosunków podpisane przez premierów Hashima Thaçiego i Ivicę Dačića w dniu 19 kwietnia 2013 r. oraz plan jego realizacji z dnia 22 maja 2013 r.,
- uwzględniając decyzję Rady 2014/349/WPZiB z dnia 12 czerwca 2014 r. zmieniającą wspólne działanie 2008/124/WPZiB w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie, EULEX KOSOWO,
- uwzględniając podpisanie układu o stabilizacji i stowarzyszeniu między UE a Kosowem w dniu 27 października 2015 r. i jego ratyfikację przez Zgromadzenie Kosowa w dniu 2 listopada 2015 r.,
- uwzględniając sprawozdania Sekretarza Generalnego ONZ dotyczące bieżącej działalności Misji Tymczasowej Administracji ONZ w Kosowie (UNMIK) i odnośnych wydarzeń, w tym ostatnie sprawozdanie z dnia 3 listopada 2015 r.,
- uwzględniając przedłużenie terminu ważności mandatu specjalnego przedstawiciela UE w Kosowie Samuela Żbogarą do dnia 28 lutego 2017 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 listopada 2015 r. pt. „Strategia rozszerzenia UE” (COM(2015)0611),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie rozszerzenia oraz procesów stabilizacji i stowarzyszenia,
- uwzględniając wnioski z posiedzenia Rady ds. Ogólnych z dnia 7 grudnia 2009 r., 14 grudnia 2010 r. i 5 grudnia 2011 r., w których podkreślono i potwierdzono, że Kosowo powinno również – bez względu na stanowisko państw członkowskich dotyczące jego statusu – odnieść korzyści z przyszłego docelowego złagodzenia wymogów wizowych po spełnieniu przez ten kraj wszystkich warunków,
- uwzględniając rozpoczęcie w styczniu 2012 r. dialogu wizowego, plan działania dotyczący liberalizacji reżimu wizowego z czerwca 2012 r., drugie sprawozdanie Komisji z dnia 24 lipca 2014 r. w sprawie postępów poczynionych przez Kosowo w realizacji wymogów planu działania dotyczącego liberalizacji reżimu wizowego (COM(2014)0488) oraz misję ekspertów Komisji z lipca 2015 r.,

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244 (1999), opinię doradczą Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS) z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie kwestii zgodności jednostronnej deklaracji niepodległości Kosowa z prawem międzynarodowym oraz rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 64/298 z dnia 9 września 2010 r., w której uznano treść opinii MTS i z zadowoleniem przyjęto gotowość UE do ułatwienia dialogu między Serbią a Kosowem,
  - uwzględniając wspólne oświadczenia wydane na posiedzeniach międzyparlamentarnych PE–Kosowo w dniach 28–29 maja 2008 r., 6–7 kwietnia 2009 r., 22–23 czerwca 2010 r., 20 maja 2011 r., 14–15 marca 2012 r., 30–31 października 2013 r. oraz 29–30 kwietnia 2015 r.,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 10 listopada 2015 r. dotyczące postępów Kosowa w 2015 r. (SWD(2015) 0215),
  - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje,
  - uwzględniając pracę stałej sprawozdawczynie Komisji Spraw Zagranicznych ds. Kosowa Ulrike Lunacek,
  - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że niepodległość Kosowa uznało 110 ze 193 państw członkowskich ONZ, w tym 23 z 28 państw członkowskich UE;
- B. mając na uwadze, że w dniu 27 października 2015 r. podpisano układ o stabilizacji i stowarzyszeniu (SAA) między UE a Kosowem, który został ratyfikowany przez Zgromadzenie Kosowa w dniu 2 listopada 2015 r.; mając na uwadze, że Parlament Europejski wyraził zgodę na jego przyjęcie w dniu 21 stycznia 2016 r.;
- C. mając na uwadze, że (potencjalne) kraje kandydujące są oceniane na podstawie własnych osiągnięć oraz mając na uwadze, że harmonogram akcesji zależy od tempa i jakości niezbędnych reform;
- D. mając na uwadze, że UE wielokrotnie potwierdziła swoją wolę, aby wspomagać rozwój gospodarczy i polityczny Kosowa w ramach jasno określonej perspektywy europejskiej, zgodnie z europejską perspektywą regionu;
- E. mając na uwadze, że UE uczyniła praworządność głównym elementem polityki rozszerzenia;
- F. mając na uwadze, że UE podkreśliła konieczność wzmocnienia zarządzania gospodarczego, praworządności i zdolności administracji publicznej we wszystkich krajach Bałkanów Zachodnich;
- G. mając na uwadze, że mandat misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności (EULEX) wygasa z dniem 14 czerwca 2016 r.; mając na uwadze, że trwa przegląd strategiczny misji EULEX KOSOWO;
1. z zadowoleniem przyjmuje podpisanie układu o stabilizacji i stowarzyszeniu UE–Kosowo z dnia 27 października 2015 r., jako pierwszego takiego stosunku umownego, oraz jego szybką ratyfikację przez Zgromadzenie Kosowa w dniu 2 listopada 2015 r.; podkreśla, że układ o stabilizacji i stowarzyszeniu toruje drogę do integracji Kosowa z UE oraz będzie stanowił silną zachętę do wdrożenia i instytucjonalizacji reform, a także umożliwi nawiązanie współpracy z UE w wielu dziedzinach z myślą o pogłębieniu dialogu politycznego i zacieśnieniu integracji handlowej, umożliwiając ponadto wzmocnienie stosunków z krajami ościennymi i zapewnienie stabilności w regionie; apeluje do rządu Kosowa o skoncentrowanie działań na wdrażaniu kompleksowych reform koniecznych do wypełnienia jego zobowiązań wynikających z układu o stabilizacji i stowarzyszeniu;
  2. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie przez Komisję pakietu mającego na celu wsparcie reform i współpracy regionalnej na Bałkanach Zachodnich; pakiet ten odzwierciedla zobowiązanie UE do wspierania krajów w procesie reform politycznych i gospodarczych na ich drodze do członkostwa w UE;
  3. podkreśla, że układ o stabilizacji i stowarzyszeniu ma na celu promowanie europejskich standardów w obszarach takich jak konkurencja, zamówienia publiczne, własność intelektualna i ochrona konsumentów, a także ma na celu ustanowienie strefy wolnego handlu będącej konkretnym krokiem ku gospodarczej integracji Kosowa z UE;

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

4. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w 2015 r. poczyniono postępy na drodze do osiągnięcia porozumień w ramach procesu normalizacji stosunków między Kosowem a Serbią, a mianowicie w sprawie powołania związku/stowarzyszenia gmin w Kosowie, w których większość mieszkańców stanowią Serbowie, w sprawie energii i w sprawie mostu w Mitrowicy, w tym również porozumień: z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie usług telekomunikacyjnych, z czerwca 2015 r. w sprawie ubezpieczeń samochodowych oraz z lutego 2015 r. w sprawie sądownictwa; popiera działania medacyjne stale prowadzone przez wiceprzewodniczącą Komisji/wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa na rzecz normalizacji stosunków między Serbią a Kosowem, której jeszcze nie udało się w pełni osiągnąć; apeluje do Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych o dokonanie dogłębnej, całościowej oceny stanu wdrożenia wszystkich podpisanych dotychczas porozumień pod kątem przepisów przyjętych na miejscu oraz o przedstawianie Parlamentowi Europejskiemu oraz parlamentom Kosowa i Serbii regularnych sprawozdań w tej sprawie; apeluje do wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel o identyfikację istniejących braków i zażądanie od stron wywiązania się z zobowiązań, a także wzywa Serbię i Kosowo do unikania negatywnej retoryki i do dalszych działań na rzecz pełnego wykonania wszystkich już osiągniętych porozumień w dobrej wierze i terminowo oraz do stanowczej kontynuacji procesu normalizacji; podkreśla, że stały i konstruktywny dialog między Prisztiną a Belgradem oraz pełne wdrożenie osiągniętych porozumień mają kluczowe znaczenie dla normalizacji ich stosunków; z zadowoleniem przyjmuje wznowienie rozmów między premierem Serbii Vučićem i premierem Kosowa Mustafą w środę 27 stycznia 2016 r.; zauważa, że wśród diskutowanych zagadnień znalazło się wzajemne uznawanie dyplomów szkół wyższych i dyplomów zawodowych oraz ulepszenie połączeń drogowych i kolejowych; podkreśla, że osiągnięte na miejscu postępy przyniosą korzyści całemu regionowi;

5. jest zaniepokojony wysoką liczbą osób zaginionych w okresie wojny i niewielkimi postępami osiągniętymi w tym względzie; apeluje o pełną współpracę między państwami w tym zakresie, zważywszy że pełna współpraca przy ustalaniu prawdy o osobach zaginionych ma kluczowe znaczenie dla pojednania;

6. odnotowuje decyzję Trybunału Konstytucyjnego dotyczącą utworzenia Związku Gmin Serbskich; wzywa do pełnego i dokładnego wdrożenia osiągniętych porozumień; wzywa do poszanowania praworządności, ubolewa, że siły opozycji nie wykorzystały tego okresu zawieszenia do wznowienia dialogu parlamentarnego, i zachęca wszystkie siły polityczne do podjęcia konstruktywnych działań w interesie swojego kraju, jego instytucji demokratycznych i obywateli; uważa, że pełne poszanowanie zasad demokracji, dialog polityczny i niezakłócone prace parlamentarne mają zasadnicze znaczenie dla wdrażania wszystkich aspektów programu reform Kosowa; zdecydowanie potępia przypadki agresywnego blokowania w Zgromadzeniu, wzywa do zapobiegania dalszym gwałtownym protestom w Zgromadzeniu, a także podkreśla, że Zgromadzenie powinno stanowić miejsce, w którym wybrani posłowie spotykają się i dyskutują przy zachowaniu pełnego szacunku dla tej instytucji; podkreśla, że rząd powinien szanować rezolucje i decyzje parlamentu, a także powinien składać mu sprawozdanie przed podjęciem decyzji o podpisaniu porozumień z innymi państwami, zgodnie z wymogiem organu prawodawczego; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje starannie przygotowany wniosek z dnia 20 listopada 2015 r. przedstawiony przez dwóch kosowskich posłów, z których jeden reprezentuje koalicję rządzącą, a drugi opozycję; wzywa wszystkie podmioty polityczne do wznowienia dialogu politycznego w celu przełamania impasu i znalezienia praktycznego rozwiązania umożliwiającego przywrócenie normalnego funkcjonowania Zgromadzenia Kosowa; zwraca się do wszystkich przywódców Kosowa o nadanie tej kwestii najwyższego znaczenia i o podjęcie odpowiedzialnych działań, mając na uwadze, że Zgromadzenie jest wybierane przez ludność Kosowa i dla niej; wyraża głębokie zaniepokojenie powtarzającymi się aktami przemocy i wzywa organy ścigania do wywiązywania się ze swoich obowiązków w sposób zgodny z zasadami procedur prawnych; z zaniepokojeniem odnotowuje wydarzenia, które doprowadziły do aresztowania kilku posłów, i wzywa do przeprowadzenia dochodzenia w sprawie ewentualnych nadużyć władzy w związku z aresztowaniami; wzywa Zgromadzenie Kosowa do wyjaśnienia zasad dotyczących uchylania immunitetów jego członków; odnotowuje wystosowany przez rzecznika praw obywatelskich do prokuratury krajowej w Prisztinie wniosek o wszczęcie dochodzenia w sprawie interwencji policji dnia 28 listopada 2015 r.;

7. zaznacza, że Zgromadzenie powinno stać się skuteczniejsze i przestrzegać swojego regulaminu w każdych okolicznościach oraz że rząd powinien przestrzegać tego regulaminu; podkreśla potrzebę wzmocnienia roli nadzorczej Zgromadzenia, a w szczególności wzywa Zgromadzenie do jak najszybszego przyjęcia ustawodawstwa przewidującego rozszerzenie roli Komitetu Integracji Europejskiej w procesie integracji Kosowa z UE oraz pełne zaangażowanie opozycji w ten proces; zachęca Zgromadzenie, by regularnie konsultowało się z komisją wenecką i angażowało ją w rozpatrywanie ustawodawstwa; podkreśla pilną potrzebę mianowania – w ramach przejrzystej i niepolitycznej procedury selekcji opartej na zasługach – kompetentnych członków organów regulacyjnych i nadzorczych, aby zapewnić odpowiednie funkcjonowanie administracji państwowej;

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

8. zauważa, że pięć państw członkowskich nie uznało formalnie Kosowa, i jest zdania, że dalsze przypadki uznania pomogłyby wzmocnić stabilność w regionie, ułatwić dalszą normalizację stosunków między Serbią a Kosowem oraz zwiększyć wiarygodność polityki zewnętrznej UE; w tym względzie z zadowoleniem przyjmuje decyzję pięciu państw członkowskich, które nie uznały Kosowa, o ułatwieniu zatwierdzenia układu o stabilizacji i stowarzyszeniu w Radzie; apeluje do wszystkich państw członkowskich o podjęcie wszelkich starań, aby ułatwić kontakty gospodarcze, międzyludzkie i społeczne między ich obywatelami a obywatelami Kosowa, mając na uwadze układ o stabilizacji i stowarzyszeniu oraz ustanowienie formalnych stosunków umownych; z zadowoleniem przyjmuje przedstawienie przez Kosowo pierwszego programu reform gospodarczych, będącego pierwszym krokiem w kierunku pogłębienia dialogu gospodarczego z UE;

9. z zadowoleniem przyjmuje starania podjęte przez władze Kosowa na rzecz położenia kresu tendencji związanej z nielegalną migracją, która osiągnęła swój szczytowy punkt na początku 2015 r.; podkreśla, że krótkoterminowym środkiem zniechęcającym ludność do wyjazdu powinny towarzyszyć postępy społeczno-ekonomiczne i tworzenie miejsc pracy, co zachęciłoby obywateli do pozostania w Kosowie i budowania przyszłości swojego kraju; jest przekonany, że liberalizacja reżimu wizowego także przyczyniłaby się do ograniczenia nielegalnej imigracji, ponieważ umożliwiłaby obywatelom kontakty międzyludzkie i stworzyła możliwości odbywania zagranicznych podróży w celach turystycznych oraz by odwiedzić rodzinę i znajomych, bez konieczności długiej i kosztownej procedury wizowej, oraz zmniejszyłaby poczucie izolacji tych osób; przypomina o potencjalnym niebezpieczeństwie, jakie stanowi Kosowo będące przez zbyt długi okres jedynym zamkniętym i odizolowanym terytorium w regionie; apeluje również do Prisztiny, aby skutecznie zwalczała siatki przestępcze, które biorą udział w handlu ludźmi; jest zdania, że uznanie Kosowa za bezpieczny kraj pochodzenia i wpisanie go do unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia mogłoby pomóc w zwalczaniu nielegalnej migracji;

10. z zadowoleniem przyjmuje postępy we wdrażaniu planu działania na rzecz liberalizacji reżimu wizowego; apeluje do władz o szybkie i pełne wdrożenie wszystkich wymaganych kryteriów; wzywa Komisję do zintensyfikowania prac nad liberalizacją reżimu wizowego obowiązującego Kosowo; jest gotów poprzeć ruch bezwizowy dla Kosowa i wzywa Radę, by również go poparła, gdy tylko Komisja w odpowiednim czasie uzna, że wszystkie kryteria techniczne zostały spełnione; jednocześnie podkreśla potrzebę dalszego poszukiwania i ścigania handlarzy ludźmi i przemytników, aby zniechęcić ich do popełniania przestępstw; wzywa wszystkie instytucje UE, zwłaszcza Komisję, by przyspieszyły liberalizację reżimu wizowego obowiązującego Kosowo, a także wzywa władze Kosowa, by wypełniły swoje zobowiązania i wprowadziły pozostałe kryteria z myślą o tym, by w 2016 r. objąć Kosowo ruchem bezwizowym, umożliwiając obywatelom Kosowa zbliżenie z UE;

11. popiera kontynuowanie rozmów na temat umowy ramowej umożliwiającej Kosowu uczestnictwo w programach unijnych;

12. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie pakietu w zakresie praw człowieka wzmocniającego instytucjonalny system nadzoru nad ochroną i poszanowaniem praw człowieka; podkreśla, że niezmiernie ważne jest wdrożenie tych przepisów; z zadowoleniem przyjmuje w szczególności ustanowienie i powołanie rzecznika praw obywatelskich, zwłaszcza w kontekście budowania zaufania społecznego wśród kosowskiego społeczeństwa; wyraża jednak ubolewanie, że jego pracę utrudnia brak odpowiedniej siedziby, i wzywa władze do szybkiego przydzielenia nowego lokalu przeznaczonego na jego biuro, zgodnie z zasadami paryskimi; apeluje do władz o zapewnienie pełnej funkcjonalności wszystkim istniejącym niezależnym instytucjom i organom regulacyjnym;

13. z zaniepokojeniem zauważa wciąż bardzo słabą wolę polityczną po stronie władz do autentycznej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim; apeluje do władz o wdrożenie w dobrej wierze ram prawnych w sprawie współpracy ze społeczeństwem obywatelskim, zwłaszcza poprzez zapewnienie Wspólnemu Komitetowi Doradczemu wszelkich niezbędnych środków; zachęca Biuro UE do sprzyjania takim konsultacjom i ich ułatwiania w razie potrzeby;

14. ponadto z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie w maju 2015 r. ustawy w sprawie ochrony przed dyskryminacją oraz przyznanie rzecznikowi praw obywatelskich mandatu do działania w charakterze organu ds. równości; w dalszym ciągu ubolewa nad niskim poziomem rozpatrywania i badania spraw dotyczących mowy nienawiści, zwłaszcza skierowanej przeciwko społecznościom LGBTI i mniejszościowym; zachęca grupę ds. doradztwa i koordynacji działań na rzecz praw społeczności LGBTI, aby aktywnie śledziła te sprawy i obawy;

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

15. z zadowoleniem przyjmuje również przyjęcie ustawy w sprawie równouprawnienia płci i wzywa władze Kosowa do uznania za priorytet uwzględniania aspektu płci oraz dopilnowania, aby organy rządzące i władze stanowiły tu wzór do naśladowania; jest zaniepokojony przeszkodami strukturalnymi utrudniającymi wdrożenie tej ustawy; w dalszym ciągu jest zaniepokojony niedostateczną reprezentacją kobiet na stanowiskach decyzyjnych; jest zaniepokojony brakiem postępów w zwalczaniu przemocy domowej i przemocy ze względu na płeć; wzywa władze, by publicznie wspierały oraz wdrożyły środki dotyczące ochrony i schronienia dla kobiet, które przerywają milczenie i zgłaszają przypadki przemocy domowej; uznaje, że liczba kobiet będących właścicielkami nieruchomości jest niepokojąco niska; apeluje do władz o aktywne zapewnienie kobietom prawa do własności nieruchomości, w tym w drodze rejestracji wszystkich współwłaścicieli nieruchomości przez funkcjonariuszy katastralnych i odpowiedzialnych za rejestrację nieruchomości oraz poprzez kampanię informacyjną;

16. wyraża zaniepokojenie z powodu bardzo ograniczonych postępów poczynionych w ciągu ostatniego roku w obszarze wolności słowa i wolności mediów; jest zaniepokojony, że dziennikarze są narażeni na przemoc i groźby w czasie wykonywania swojej pracy, oraz podkreśla potrzebę wzmocnienia ochrony dziennikarzy przez systematyczne reagowanie na ataki na dziennikarzy, publiczne piętnowanie takich ataków, natychmiastowe prowadzenie jednostronnych dochodzeń i szybkie rozstrzygnięcie takich spraw; podkreśla, że należy również poczynić dalsze postępy w zakresie niezależności mediów; wzywa władze, by – po przeprowadzeniu dogłębnych i szerokich konsultacji publicznych – szybko uzupełniły systemowe luki w przepisach, tak aby zagwarantować wolność mediów, zwłaszcza pod względem przejrzystości własności mediów oraz zrównoważonego przekazu nadawców publicznych; wzywa władze do skutecznego wdrożenia przepisów dotyczących zniesławienia, mowy nienawiści i szkalowania;

17. przypomina, że Kosowo i Serbia muszą znaleźć trwałe rozwiązania dla uchodźców zgodnie z jednostronnymi ustaleniami Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) i ze sprawozdaniem specjalnego sprawozdawcy Narodów Zjednoczonych ds. praw człowieka uchodźców wewnątrznych z 2014 r.;

18. zauważa, że potrzebne są dalsze działania na rzecz ochrony i gwarantowania w praktyce praw wszystkich mniejszości etnicznych w Kosowie, w tym społeczności romskich, aszkalskich i egipskich, jak również społeczności gorańskiej, przez pełne wdrożenie stosownych przepisów, mając na uwadze najlepsze praktyki z regionu i państw członkowskich UE; apeluje do władz krajowych i lokalnych o dołożenie większych starań w celu wdrożenia przyjętych już przepisów, tak aby mogły się one przyczynić do trwałego rozwoju wieloetnicznego społeczeństwa, zwłaszcza pod względem edukacji i zatrudnienia członków mniejszości, co pozwoli również zapobiegać bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji; z zadowoleniem przyjmuje „deklarację z Prisztiny”, w której wezwano rządy, organizacje międzynarodowe i międzyrządowe oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego do powszechnego stosowania zasad niedyskryminacji i równości w pracach i działaniach na rzecz wspierania i przestrzegania praw Romów oraz zwalczania antycygańskości na Bałkanach Zachodnich;

19. ponownie wyraża zaniepokojenie brakiem istotnych postępów w zwalczaniu korupcji na dużą skalę i przestępczości zorganizowanej oraz w tworzeniu rejestru postępowań i wyroków skazujących; podkreśla, że przestępczość zorganizowana wciąż stanowi poważny powód do zaniepokojenia; zauważa, że rząd Kosowa musi jasno i wyraźnie pokazać, że kraj ten prowadzi systematyczną walkę z korupcją na wszystkich szczeblach; wzywa władze do natychmiastowego przyjęcia kompleksowego i strategicznego podejścia do zwalczania powszechnej korupcji, która wciąż stanowi poważną przeszkodę na drodze Kosowa do demokratycznego, społecznego i gospodarczego rozwoju; wzywa kosowską agencję antykorupcyjną, by wszczęła większą liczbę dochodzeń, a także wzywa prokuraturę do podejmowania działań w sprawach przekazanych przez tę agencję; podkreśla, że przejrzystość postępowań jest zasadniczym elementem zwalczania korupcji i zapewnienia poszanowania praw podstawowych; podkreśla ponadto rolę i odpowiedzialność elity politycznej w zwalczaniu korupcji;

20. z zadowoleniem przyjmuje zwiększone wysiłki i stanowcze zobowiązanie do zwalczania terroryzmu oraz zachęca do wdrożenia strategii zwalczania terroryzmu; wzywa władze do eliminacji przyczyn radykalizacji, zwłaszcza wysokiego bezrobocia wśród młodych ludzi i agresywnego ekstremizmu; z zadowoleniem przyjmuje udział Kosowa w koalicji na rzecz zwalczania terroryzmu oraz środki, jakie podejmują władze, by zapobiec radykalizacji młodych ludzi; wzywa władze do ścisłego monitorowania i zapobiegania mobilizacji potencjalnych islamskich terrorystów i bojowników z zagranicy; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że konstytucja Kosowa gwarantuje zasadę świeckości państwa i jego neutralność w kwestiach przekonań religijnych;

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

21. zauważa, że według Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Kosowa około 300 obywateli Kosowa dołączyło do dżihadystów w Syrii i Iraku oraz że wielu z nich powróciło już do Kosowa; z zadowoleniem przyjmuje środki podjęte przez rząd obejmujące kary więzienia dla obywateli, którzy uczestniczyli w działalności terrorystycznej;

22. zauważa, że poczyniono pewne postępy w zakresie sądownictwa dzięki przyjęciu odpowiedniego ustawodawstwa; podkreśla, że należy natychmiast przystąpić do jego konkretnego i skutecznego wdrożenia; pozostaje poważnie zaniepokojony opieszałością wymiaru sprawiedliwości oraz dużą liczbą zaległych spraw, brakiem zasobów w systemie sądowniczym, niskim poziomem odpowiedzialności i rozliczalności urzędników sądowych oraz możliwością wywierania politycznych nacisków na struktury sądowe, czemu obecne ustawodawstwo nadal nie przeciwdziała w wystarczający sposób, oraz podkreśla znaczenie posiadania w pełni funkcjonalnego systemu sądownictwa z ustalonymi zasadami dotyczącymi czasu na rozpatrzenie spraw sądowych; z zadowoleniem przyjmuje postępy w integracji sądownictwa na północy kraju w postaci mianowania m.in. kosowskich Serbów na stanowiska sędziów i prokuratorów; wzywa władze polityczne, aby jasno wyraziły pełne poparcie dla niezależności sędziów i prokuratorów, którzy nadal są narażeni na naciski w celu wywarcia wpływu na trwające śledztwa i postępowania sądowe; wzywa władze do zmiany konstytucji, tak aby większość członków Rady Sądownictwa Kosowa była wybierana przez osoby pełniące takie same funkcje, zgodnie z zaleceniami Komisji Weneckiej;

23. wzywa Kosowo, by kierowało się wytycznymi wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE;

24. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie poprawek do konstytucji ustanawiających nadzwyczajne izby sądowe i urząd prokuratury nadzwyczajnej; z zadowoleniem przyjmuje zakończenie negocjacji między Kosowem a Holandią w sprawie umowy z państwem przyjmującym i oczekuje, że wyspecjalizowany sąd będzie jak najszybciej w pełni operacyjny, a urząd prokuratury nadzwyczajnej dysponuje odpowiednią liczbą pracowników, wystarczającą do pełnienia jego funkcji; wzywa nadzwyczajne izby sądowe i urząd prokuratury nadzwyczajnej, aby skorzystały z doświadczenia i najlepszych praktyk Międzynarodowego Trybunału Karnego dla Byłej Jugosławii (MTKJ), zgodnie z odnośnymi przepisami konstytucyjnymi dotyczącymi jego ustanowienia; wzywa władze Kosowa do pełnej współpracy z nowym sądem; wzywa UE i państwa członkowskie do zapewnienia wystarczających środków finansowych na funkcjonowanie tych izb;

25. uważa, że przeglądowi misji EULEX i jej ostatecznemu stopniowemu wycofywaniu muszą towarzyszyć wzmocnienie i rozszerzenie mandatu Specjalnego Przedstawiciela Unii Europejskiej (SPUE) ds. Praw Człowieka, tak aby zapewnić, by SPUE miał niezbędną możliwość prowadzenia działań monitorujących, mentorskich i doradczych, rozszerzenia procesu integracji Kosowa z UE, zwalczania przestępczości zorganizowanej i korupcji oraz ścigania zbrodni wojennych; w międzyczasie wzywa do zwiększenia skuteczności misji EULEX w trakcie jej mandatu, a także do zapewnienia jej pełnej przejrzystości i odpowiedzialności; odnotowuje wnioski Rady z grudnia 2015 r. dotyczące mandatu misji EULEX i wzywa władze Kosowa, by przyczyniały się do tego, że misja ta będzie mogła w pełni i bez przeszkód wykonywać swoje zadania w ramach przedłużonego mandatu; podkreśla, że rewizja tego mandatu musi uwzględniać ustalenia i realizować zalecenia zawarte w sprawozdaniu prof. Jeana-Paula Jacquégo sporządzonym w następstwie oskarżeń o korupcję w ramach misji EULEX; wzywa EULEX do osiągnięcia porozumienia z UNMIK w sprawie przekazywania otwartych spraw właściwym władzom Kosowa; wzywa państwa członkowskie do zastępowania dobrze wyszkolonych i wykwalifikowanych rzeczoznawców na niezbędny okres oraz do zagwarantowania ich reintegracji w służbie krajowej po zakończeniu misji;

26. ubolewa nad odrzuceniem wniosku Kosowa o członkostwo w UNESCO spowodowanym m.in. aktywnym blokowaniem tego procesu przez Serbię, sprzecznym z zobowiązaniem tego kraju do utrzymywania dobrych stosunków sąsiedzkich, jak również brakiem jednomyślności między państwami członkowskimi; z zadowoleniem przyjmuje ustawę w sprawie ochrony dziedzictwa historycznego w Prizren i wzywa do jej pełnego wdrożenia; zwraca jednakże uwagę na zagrożenia, na jakie jest narażone dziedzictwo tego miasta, z powodu szerzącej się samowoli budowlanej; z zadowoleniem przyjmuje renowację za pieniądze kosowskich podatników kilku ośrodków serbskiego dziedzictwa religijnego i kulturowego, które zostały w pożałowania godny sposób zniszczone w 2004 r., na przykład katedry prawosławnej oraz apeluje o dalsze prace nad renowacją serbskiego dziedzictwa religijnego i kulturowego; w związku z tym wzywa zainteresowane strony, w tym władze Kosowa, rząd Serbii, wspólnotę serbską w Kosowie i serbski Kościół prawosławny, by wypracowały system wspierania, ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego i religijnego Kosowa, które należy traktować jako wspólne dziedzictwo europejskie; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że konstytucja Kosowa potwierdza przywiązanie Kosowa do zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego i religijnego, oraz wzywa do dalszych wysiłków na rzecz ochrony praw wszystkich mniejszości wyznaniowych, w tym chrześcijańskich Kosowian; podkreśla, że

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

przyłączenie się do międzynarodowych i regionalnych organizacji oraz mechanizmów powinno być priorytetem dla Kosowa; w związku z tym przypomina, że należy przestrzegać porozumienia osiągniętego w sprawie współpracy regionalnej; uważa, że utworzenie regionalnego biura ds. współpracy na rzecz młodzieży na Bałkanach Zachodnich (w ramach procesu berlińskiego), które wspiera wiele podmiotów, przyniesie pozytywne efekty, zwłaszcza dla stosunków między młodymi ludźmi z Serbii i Kosowa;

27. w kontekście procesu berlińskiego popiera utworzenie Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Bałkanów Zachodnich, które daje przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego z tego regionu okazję do wymiany idei, wyrażenia niepokojów i formułowania konkretnych zaleceń dla decydentów, oraz wzywa do kontynuacji tego procesu na następnym szczycie, który ma odbyć się w 2016 r. w Paryżu, i do zorganizowania warsztatów przygotowawczych dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego w regionie;

28. z zadowoleniem przyjmuje zaproszenie Zgromadzenia Kosowa do stałego uczestnictwa – na wszystkich szczeblach i na równych warunkach – w działalności i w posiedzeniach Zgromadzenia Parlamentarnego procesu współpracy w Europie Południowo-Wschodniej (SEEC), zgodnie z decyzją z maja 2015 r., a także uznaje ten krok za ważny element regionalnego dialogu parlamentarnego; ubolewa, że Zgromadzenie Kosowa nie uzyskało pełnoprawnego członkostwa w innych inicjatywach na rzecz regionalnej współpracy parlamentarnej, takich jak zachodniobałkańska konferencja parlamentarnych komisji integracji europejskiej państw uczestniczących w procesie stabilizacji i stowarzyszenia (COSAP) oraz sieć parlamentarnych komisji gospodarki, finansów i integracji europejskiej parlamentów Bałkanów Zachodnich (NPC); wzywa wszystkie parlamenty regionu, by przyjęły bardziej integrujące podejście do wniosków Zgromadzenia Kosowa o członkostwo w inicjatywach regionalnych, przyczyniając się w ten sposób do wzmocnienia współpracy regionalnej;

29. ponawia swój apel do Kosowa o dokończenie prac nad ramami ustawodawczymi dotyczącymi służby cywilnej oraz o pełne wdrożenie ram strategicznych w sprawie administracji publicznej i odpowiedniego planu działania; apeluje do władz o zaprzestanie upolityczniania administracji państwowej, promocję profesjonalizmu opartego na osiągnięciach we wszystkich instytucjach publicznych, zapewnienie należytego zarządzania finansami w instytucjach publicznych oraz przejrzystości w sprawowanym przez Zgromadzenie nadzorze nad wykonaniem budżetu;

30. podkreśla, że należy zwiększyć finansowanie projektów dla kosowskich organizacji pozarządowych, których celem jest większe poszanowanie zasad dobrych rządów, zwiększenie przejrzystości i rozliczalności, wzmocnienie mechanizmów instytucjonalnych w systemie wymiaru sprawiedliwości, dalsza konsolidacja demokracji instytucjonalnej i społecznej, większe starania na rzecz ochrony i promowania praw zmarginalizowanych grup i mniejszości etnicznych;

31. ponownie wyraża zaniepokojenie z powodu wysokiej stopy bezrobocia, zwłaszcza wśród kobiet i osób młodych, oraz potępia powszechną dyskryminację kobiet w społeczeństwie i na rynku pracy; podkreśla, że należy dać kosowskiej młodzieży perspektywę na przyszłość; apeluje do Kosowa o skoncentrowanie działań na niwelowaniu niedoboru wykwalifikowanej kadry na rynku pracy, o usunięcie wszelkich przeszkód administracyjnych, które mogą prowadzić do praktyk dyskryminacyjnych, oraz do poprawy ogólnego otoczenia biznesowego w kraju, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw; apeluje do Komisji o dalsze udzielanie pomocy na rzecz młodych przedsiębiorców w ramach finansowania z Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA), szczególnie poprzez szkolenia, warsztaty i wymianę fachowej wiedzy, co powinno obejmować środki ułatwiające kontakty z przedsiębiorcami w państwach członkowskich UE, przy jednoczesnym podejmowaniu wszelkich wysiłków w celu uniknięcia drenażu mózgow, zwłaszcza po wejściu w życie układu o stabilizacji i stowarzyszeniu;

32. zwraca uwagę, że reformy strukturalne wciąż mają kluczowe znaczenie dla zwiększenia potencjału wzrostu, podniesienia produktywności i zwiększenia elastyczności i konkurencyjności gospodarki Kosowa; popiera pogląd Komisji, że Kosowo powinno wzmocnić średniookresowe ramy fiskalne, poprawić przejrzystość finansów publicznych, przekierować wydatki budżetowe na środki wzrostu oraz skierować bezpośrednio inwestycje zagraniczne i środki pieniężne na sektory produkcyjne; wzywa Kosowo do przyspieszenia restrukturyzacji przedsiębiorstw państwowych, ulepszenia procedur dotyczących upadłości i niewypłacalności, a także do ograniczenia zależności od należności celnych poprzez rozbudowę krajowej bazy podatkowej i modernizację poboru dochodów;

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

33. podkreśla, że reformy rynku pracy, dopełnione reformami systemu edukacji, mają kluczowe znaczenie z uwagi na wysokie bezrobocie oraz niski współczynnik aktywności zawodowej; podkreśla, że konieczne są dalsze działania mające na celu lepsze dopasowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy, w szczególności zmiana programów nauczania na poziomie przeduniwersyteckim; podkreśla ponadto znaczenie rozszerzenia systemu kształcenia zawodowego, któremu muszą towarzyszyć aktywne strategie polityczne na rynku pracy;

34. zauważa, że Kosowo jest na wczesnym etapie rozwoju gospodarki funkcjonalności; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że osiągnięto pewne postępy w dziedzinie przemysłu oraz MSP; wzywa do dalszego zmniejszania obciążeń dla MSP oraz wskazuje na potrzebę wprowadzenia oceny skutków regulacji prawnych dla MSP, poza wsparciem dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność i innowacyjnych przedsiębiorstw, które stanowią wysoką wartość dodaną, tak aby pobudzać przedsiębiorczość, co przyniesie zarówno korzyści społeczne, jak i gospodarcze; apeluje do Komisji o dalsze udzielanie pomocy na rzecz młodych przedsiębiorców w ramach finansowania IPA, co powinno obejmować środki ułatwiające kontakty z przedsiębiorcami z państw członkowskich UE oraz uczestnictwo kosowskich stowarzyszeń przedsiębiorców w Europejskiej Konfederacji Młodych Przedsiębiorców, zwłaszcza po wejściu w życie układu o stabilizacji i stowarzyszeniu; wzywa kosowskie instytucje, by stworzyły warunki do finansowania inwestycji dla społecznych i zrównoważonych przedsiębiorstw w celu stawienia czoła wyzwaniom związanym z problemami społecznymi i trwałym wzrostem;

35. podkreśla, jak ważne jest, aby Kosowo jak najszybciej otrzymało własny międzynarodowy kod telefoniczny, co pomoże nadać temu krajowi dodatkową międzynarodową widoczność; wzywa Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny (ITU) do poczynienia postępów w kierunku zawarcia tej umowy;

36. podkreśla, że przy wydawaniu zaproszeń istotne jest poszanowanie kwestii drażliwych dla wszystkich społeczności, jak miało to miejsce w przypadku gen. Dikovicia, oraz wzywa KFOR do współpracy z władzami Kosowa w celu uniknięcia gestów obrażających pamięć ofiar, które ponadto szkodziłyby dialogowi między Prisztiną a Belgradem; przypomina, że biura łącznikowe w Kosowie i Serbii muszą być odpowiednio poinformowane na 48 godzin przed takimi wizytami;

37. zwraca uwagę na poprawę infrastruktury w zakresie mobilności i transportu drogowego, zwłaszcza w odniesieniu do autostrad, a także niedawne przyjęcie w 2015 r. pakietu IPA II, który obejmuje duży projekt dotyczący infrastruktury kolejowej Kosowa; ubolewa jednak nad wysokimi kosztami budowy; wyraża nadzieję, że niedawna umowa pożyczki podpisana między Kosowem a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym w sprawie modernizacji kosowskiej części europejskiej trasy kolejowej „European Rail Route 10” może zachęcić do opracowania kompleksowego planu na rzecz poprawy transportu publicznego i modernizacji infrastruktury kolejowej; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje porozumienie zawarte 27 stycznia 2016 r. między premierem Isą Mustafą i premierem Aleksandarem Vučićem w sprawie rozpoczęcia rozmów na temat bezpośrednich połączeń lotniczych i kolejowych między Kosowem i Serbią; pamiętając, że Komisja nadała programowi dotyczącemu sieci połączeń jeden z najważniejszych priorytetów i że uznaje go za kluczowy czynnik rozwoju gospodarczego regionu, wzywa władze Kosowa, by zapewniły pełne i szybkie wdrożenie standardów technicznych i miękkich środków w dziedzinie transportu, które zostały uzgodnione w 2015 r. na wiedeńskim szczycie w sprawie Bałkanów Zachodnich;

38. wyraża zaniepokojenie obecną niepewną sytuacją Kosowa w zakresie energii, która negatywnie odbija się na codziennym życiu obywateli; zwraca uwagę, że aktualny poziom straty energii elektrycznej i związanych z nimi szkód handlowych jest bardzo wysoki z uwagi na przestarzałe sieci energetyczne, i wzywa do przeprowadzenia dużych reform mających na celu zwiększenie wydajności energetycznej i bezpieczeństwa dostaw dzięki inwestycjom w renowację istniejącej sieci energii elektrycznej, ponieważ funkcjonalna sieć energii elektrycznej jest warunkiem wstępnym dla krajowych i zagranicznych przedsiębiorstw, które zamierzają podjąć działalność gospodarczą w Kosowie; apeluje do Urzędu Regulacji Energetyki o większą elastyczność w przyznawaniu licencji i pozwoleń dla nowych przedsiębiorców inwestujących w branży odnawialnych źródeł energii; zwraca uwagę na porozumienie zawarte z amerykańskim przedsiębiorstwem Contour Global w sprawie budowy elektrowni „Nowe Kosowo” o łącznej mocy 500 MW oraz wzywa do zachowania przejrzystości tego procesu, któremu powinna towarzyszyć ocena skutków tego projektu dla społeczeństwa i środowiska przy pełnym poszanowaniu standardów unijnych;

39. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych oraz rządowi i Zgromadzeniu Narodowemu Kosowa.